

Grund- og nærhedsnotat: Indledning af forhandlinger om modernisering af EU-Chile associeringsaftalen

JOIN (2017) 19 final

Revideret notat

1. Resumé

Kommissionen har fremlagt udkast til rådsafgørelse og forhandlingsdirektiver om indledning af forhandlinger med Chile om modernisering af den eksisterende EU-Chile associeringsaftale fra 2003. Rådet ventes i løbet af de næste par måneder at tage stilling til forslagene. Forhandlingsdirektiverne redegør for, hvilke områder Kommissionen skal forsøge at få inkluderet i forhandlingerne med Chile.

En forundersøgelse har bekræftet det fælles mål om en ambitiøs forbedring af rammen for samarbejdet. Ifølge udkastet til forhandlingsdirektiver bør den moderniserede aftale være styrende for forbindelserne mellem EU og Chile og som sådan omfatte politisk samarbejde, samarbejde om sikkerhed, sektorsamarbejde og handels- og investeringsspørgsmål.

2. Baggrund

EU og Chile afsluttede i 2002 forhandlinger om en associeringsaftale om tættere politisk og økonomisk samarbejde, herunder en frihandelsaftale, som trådte i kraft i februar 2003. Aftalen har bidraget til at styrke forbindelserne mellem EU og Chile og har banet vejen for at fastlægge nye samarbejdsområder og etablere nye politiske dagsordener. På handelsområdet har aftalen bidraget til stærk vækst i bilateral handel og investeringer.

Der er siden sket en vigtig politisk og økonomisk udvikling på globalt plan, og parterne har indgået ambitiøse og omfattende aftaler med tredjelande, som rækker videre end bestemmelserne i associeringsaftalen mellem EU og Chile.

I forbindelse med topmødet mellem EU og CELAC i 2013 besluttede EU og Chile derfor at undersøge mulighederne for at modernisere associeringsaftalen. Der er foretaget en forundersøgelse, som bekræftede det fælles mål om en ambitiøs forbedring af rammen for samarbejdet.

Forundersøgelsen konkluderede, at en moderniseret aftale bør være styrende for forbindelserne mellem EU og Chile og som sådan omfatte politisk samarbejde, samarbejde om sikkerhed, sektorsamarbejde samt handels- og investeringsspørgsmål. Den vigtigste **politiske målsætning** er at uddybe forbindelserne mellem EU og Chile ved at udarbejde en ny samlet aftale til erstatning for den gældende med henblik på at udvide det nuværende anvendelsesområde og afspejle de nye bilaterale og globale politiske og økonomiske udfordringer.

På **handelsområdet** afspejlede forundersøgelsen, hvilket omfang og ambitionsniveau parterne stiler efter at nå frem til i forbindelse med en omfattende modernisering af handelsdelen af aftalen. Den bekræftede det fælles mål om en ambitiøs forbedring af rammen for de bilaterale handels- og investeringsforbindelser, der bygger på den gældende aftale og rækker videre end WTO-forpligtelserne. Det fremgår desuden af forundersøgelsen, at moderniseringsprocessen

bør bygge på erfaringerne fra gennemførelsen af den nuværende aftale. Der er desuden foretaget en konsekvensanalyse af aftalens handelsdel. Derudover vil der sideløbende med forhandlingerne blive gennemført en uafhængig bæredygtighedsvurdering af den mulige økonomiske, sociale, menneskerettigheds- og miljømæssige virkning af aftalens handelsdel. Konklusionerne herfra vil indgå i forhandlingsprocessen.

3. Formål og indhold

Kommissionen har d. 29. maj 2017 fremsat forslag til rådsafgørelse og direktiver om indledning af forhandlinger om en moderniseret associeringsaftale med Chile. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 218. Rådet ventes i løbet af de næste par måneder at tage stilling til forslagene.

Forslaget til forhandlingsdirektiver understreger, at den moderniserede aftale bør afspejle den fælles kulturelle arv og de stærke historiske, politiske og økonomiske bånd, som forener de to parter, samt være i overensstemmelse med følgende grundlæggende principper og nøglemål:

- Indholdet i associeringsaftalen skal tilpasses, så det bedre afspejler den seneste globale udvikling.
- Aftalen skal afspejle fælles værdier om demokrati, overholdelse af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder og retsstatsprincippet.
- Aftalen skal afspejle forpligtelsen til at skabe en stærkere associering med det formål at bibringe parternes borgere velstand og trivsel.
- Aftalen skal styrke koordination i bilaterale og internationale spørgsmål af fælles interesse, herunder om deres regionale aspekter.
- Aftalen skal styrke samarbejdet om at løse fælles bilaterale, regionale og globale problemer.
- Aftalen skal afspejle betydningen af et stærkt og effektivt multilateralt system, der bygger på folkeretten, og som tager sigte på at bevare fred, forebygge konflikter og styrke den internationale sikkerhed samt tackle fælles udfordringer.
- Aftalen skal afspejle en anerkendelse af, at bæredygtig udvikling er et af parternes overordnede mål, og at de vil bestræbe sig på at overholde, fremme og gennemføre internationale miljøaftaler samt konventioner og -standarder om arbejdstagerrettigheder effektivt i overensstemmelse med gældende EU-ret.

Formålet med den moderniserede associeringsaftales **handels- og investeringsdel** er at hæve ambitionsniveauet på alle områder i forhold til den eksisterende aftale. Dette inkluderer yderligere gensidig liberalisering af handel med varer og tjenesteydelser og fastsættelse af regler vedførende en lang række handels- og investeringsrelaterede spørgsmål. Udkastet til forhandlingsdirektiver lægger bl.a. op til, at EU i forhandlingerne med Chile skal søge at inkludere nedenstående elementer:

- Gradvis og gensidig yderligere liberalisering af handel med varer og tjenesteydelser, investeringer samt mulighed for at deltage i offentlige udbud.
- Et højt niveau for investeringsbeskyttelse.

- Et højt niveau for beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder geografiske betegnelser.
- Et højt niveau for forbrugerbeskyttelse.
- Fjernelse, reduktion eller forebyggelse af ikke-toldmæssige hindringer.
- Retten til at regulere den økonomiske aktivitet i offentlighedens interesse, at nå legitime mål for den offentlige orden, f.eks. beskyttelse og fremme af folkesundheden, sociale ydelser, offentlig uddannelse, sikkerhed, miljø, offentlig sædelighed, social sikring eller forbrugerbeskyttelse, privatlivets fred og databeskyttelse samt fremme og beskyttelse af kulturel mangfoldighed.
- Foranstaltninger til sikring af, at den internationale samhandel bidrager til det overordnede mål om bæredygtig udvikling, og parternes tilsagn om at gennemføre denne aftale i overensstemmelse hermed.
- Parternes fælles mål om at tage hensyn til særlige udfordringer, som små og mellemstore virksomheder står over for, i deres bidrag til udvikling af handel og investeringer.
- Parternes tilsagn om at kommunikere med alle relevante interessenter fra civilsamfundet, herunder den private sektor, fagforeninger og andre ikke-statslige organisationer.
- Parternes tilsagn om at indgå en aftale, som er i fuld overensstemmelse med de rettigheder og forpligtelser, der følger af deres WTO-medlemskab, og som støtter det multilaterale handelssystem.
- Bekæmpelse af korrupsion.
- Bilægelse af tvister mellem stater samt mægling.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, hvad angår udkastet til rådsafgørelse og forhandlingsdirektiver. Parlamentet ventes dog at vedtage en udtalelse. Europa-Parlamentet vil blive informeret på alle trin af forhandlingerne i overensstemmelse med TEUF artikel 218, stk. 10.

Europa-Parlamentet skal i henhold til TEUF artikel 207, stk. 3, og jf. artikel 218, godkende en eventuel aftale om modernisering af EU-Chile associeringsaftalen.

5. Nærhedsprincippet

EU har enekompetence på området for den fælles handelspolitik, og det er derfor alene EU, der kan indgå handelsaftaler med tredjelande. Det er på den baggrund regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt for så vidt angår de handelspolitiske elementer ved en modernisering af associeringsaftalen med Chile.

Hvis den færdigforhandlede aftale måtte indeholde elementer, der vedrører kompetenceområder, der er delt mellem medlemsstaterne og EU, kan aftalen indgås som en blandet aftale. Hvis aftalen måtte indeholde elementer, der er ren medlemsstatskompetence, skal aftalen indgås som en blandet aftale.

Eftersom der er tale om modernisering af en international aftale mellem EU og Chile, der skal regulere EU's samlede relationer med Chile, er det regeringens vurdering, at medlemsstaterne ikke alene kan opfylde formålet, og at nærhedsprincippet også i den forbindelse er overholdt.

6. Gældende dansk ret

En modernisering af EU-Chile associeringsaftalen forventes ikke at få konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Indgåelse af en moderniseret aftale med Chile forventes at få positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af bl.a. øget eksport, øget vækst og et større beskatningsgrundlag.

For så vidt angår de statsfinansielle konsekvenser, forventes disse hovedsageligt at ske indirekte via EU-budgettet i form af lavere toldindtægter. Dog berøres danske offentlige indtægter også, idet 20 % af toldprovenuet går til de enkelte medlemslande. Lavere egne indtægter til EU-budgettet vil alt andet lige medføre et højere dansk bidrag. De statsfinansielle virkninger af lavere toldindtægter ventes dog på sigt at blive modvirket af øget vækst og beskatningsgrundlag.

I forhold til investeringsbeskyttelse vil det kunne have statsfinansielle konsekvenser for Danmark i form af betaling af erstatning, såfremt den færdigforhandlede aftale måtte indeholde en investor-stat tvistbilægelsesmekanisme, og en investor efterfølgende skulle anlægge sag mod EU eller Danmark og få medhold i en sådan sag. Det er imidlertid vurderingen, at risikoen for, at Danmark måtte tabe en sådan sag, er minimal.

En moderniseret aftale med Chile forventes ikke at have negative konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet. Aftalens bestemmelser på området for bæredygtig udvikling kan have positive konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen blev sendt i høring i Handelspolitisk Specialudvalg (centraladministrationen og erhvervs- og civilsamfundsorganisationer d. 6. og 15. juni 2017). Høringssvar fremgår nedenfor. Kommissionen har desuden gennemført en offentlig online-høring, som er offentliggjort på webstedet for Generaldirektoratet for Handel (DG Trade).

Dansk Industri (DI)

I Dansk Industri kan vi fuldt ud støtte en modernisering af aftalen, så den kommer på niveau med de andre ambitiøse handelsaftaler, EU på det seneste har indgået med Canada, Vietnam og (forhåbentlig snart) Japan. Ideelt set bør moderniseringen føre til en markedsadgang af samme omfang og på samme vilkår, som kendes fra disse aftaler. Vi kan derfor også fuldt ud tilslutte os, at nedenstående elementer indgår i forhandlingerne. I forbindelse med moderniseringen gælder det ikke mindst om at sikre en ensartet tilgang til oprindelsesregler på tværs af aftalerne, da forskelle herpå er noget, der skaber vanskeligheder for virksomhederne.

For så vidt angår investeringsbeskyttelse, så kan vi også her tilslutte os ambitionen om at sikre et højt beskyttelsesniveau. Med Singapore dommen er det som bekendt blevet afklaret, at investeringsområdet er blandet kompetence. Vi vil derfor gerne opfordre til, at EU-Chile aftalen forhandles som en to-delt aftale – én stor del om handels- og investeringsadgang mv. som er EU-kompetence og en lille del om investeringsbeskyttelse, som er blandet kompetence. Opdelingen skal sikre, at den efterfølgende godkendelsesproces kan forløbe så hensigtsmæssigt som muligt.

Landbrug&Fødevarer

Overordnet vil vi gerne anerkende den indsats, der ligger bag promoveringen af EU's aktive frihandelsdagsorden. I en tid, hvor verdenshandlen er presset på flere fronter, er det afgørende, at EU går foran og dels sikrer opretholdelse af de eksisterende frihandelsrammer, dels arbejder for yderligere frihandelsaftaler. Moderniseringen af Chile-associeringsaftalen er et eksempel på sidstnævnte. Den danske regerings handelspolitiske indsats for generelt øget markedsadgang er derfor essentiel, både nu og fremover. Derudover har vi flg. bemærkninger på sektorniveau:

Mejerisektoren

Dansk mejeribrug byder den kommende modernisering af EU-Chile associeringsaftalen velkommen. Sektoren har udelukkende offensive interesser og ser gerne, at en modernisering af aftalen arbejder i retning af en yderligere eliminering af toldsatserne for relevante kategorier for mejerisektoren. Den nye aftale bør sikre, at EU opnår mindst samme markedsadgang for mælk, mejeriprodukter og mælkebaserede produkter, som Chile har givet andre lande, herunder USA. Dansk mejeribrug havde i 2016 en eksport på næsten 8 millioner kroner. Eksporten faldt fra 2015, hvor den samlede eksport løb op i næsten 23 millioner kroner.

Grisekødssektoren

Det er vurderingen, at den eksisterende frihandelsaftale med Chile fungerer tilfredsstillende, og forslaget om at udvide og forbedre aftalen vil derfor næppe have stor indvirkning på sektoren.

Oksekødssektoren

Chile har i dag en toldfri kvote for eksport af chilensk oksekød ind i EU, der kun udnyttes i begrænset omfang (ca. 15-20 pct.). Sektoren stiller sig derfor umiddelbart neutralt til en evt. udvidelse af associeringsaftalen, der indbefatter en udvidelse af kvotetildelingen til Chile. Det kan dog på den anden side let vise sig problematisk ift. præcedens, idet det sandsynligvis vil medføre, at også fx Mercosur-landene vil kræve øget kvotetildeling.

Fjerkræsektoren

EU importerer i dag ca. 51.000 tons fjerkrækød og -produkter fra Chile på *erga omnes* kvoter (dvs. som en del af kvoter, der gælder for alle lande). Heraf afskibes ca. 1/3 til havne i Storbritannien. Dette forhold rejser et spørgsmål ifm. Brexit, hvis denne store mængde varer fremover vil skulle afsættes i EU-27, idet det vil sætte den hjemlige produktion under pres via lavere priser. En samtidig, yderligere liberalisering af EU-Chile associeringsaftalen vil derfor forværre situationen. Derfor vurderes det ikke hensigtsmæssigt at øge *erga omnes* kvoterne, da andre lande i givet fald ville kunne anvende disse uden modydelse. Fjerkræsektoren er en følsom sektor ift. import og konkurrence udefra, idet der årligt i dag allerede importeres mere end 900.000 tons til EU, hovedsageligt fra Brasilien og Thailand. En yderligere liberalisering af

importen til EU af fjerkrækød og -produkter skal derfor ske med hensyn til den negative effekt, dette vil få for EU's egen fjerkræsektor. En yderligere liberalisering mht. import ind i EU må derfor sikre fuld reciprocitet, så EU får tilsvarende eksportadgang til Chile. Kommissionen er ved at forhandle et fælles EU-certifikat med Chile for fjerkrækød og -produkter, og et certifikat må sikres parallelt med evt. eksportadgang til Chile. Danmark har i dag ikke markedsadgang til Chile, men sektoren overvejer denne mulighed, herunder de eventuelle kommercielle interesser.

Forbrugerrådet Tænk

Forbrugerrådet Tænk kan ikke på dette stadie kommentere på kommissionens oplæg til forhandlingsdirektiver, da der er tale om meget generelle elementer.

Imidlertid har vi noteret os, at den 9. bullet, der omtaler parternes tilsagn om at kommunikere med alle relevante interessenter fra civilsamfundet, ikke omtaler, at forhandlingerne vil foregå under iagttagelse af fuld gennemsigtighed på mindst samme niveau som TTIP forhandlingerne i seneste fase, dvs. at EU vil være transparent og kræve, at Chile vil opfylde samme krav om åbenhed.

Med hensyn til sidste bullet om "bilæggelse af tvister mellem stater og mægling" er det uklart hvad der sigtes til, men Forbrugerrådet Tænk skal minde om, at handelsaftaler kan lide en krank skæbne, såfremt der ikke tages højde for den betydelige skepsis og modstand, der har været i EU overfor diverse forslag om voldgifts- og domstolssystemer til behandling af investor konflikter.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemslandene forventes at stille sig positive over for at indlede forhandlinger om en modernisering af associeringsaftalen med Chile, herunder af handelsaftalen under hensyntagen til deres respektive offensive og defensive interesser.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter, at EU indleder forhandlinger om en modernisering af den eksisterende associeringsaftale med Chile med henblik på at styrke rammevilkårene for politisk dialog, samhandel og investeringer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.